

Az évi tagsági díj: a fővárosban 4 frt, vidéken 3 frt, a vadászati és rendőri személyzetre 2 frt, s az év első havában fizetendő.

A tagok fölvétele az igazgatóságot illeti.

Az egylet közlönyét a tagok ingyen kapják.

## Vadászati tárcza.

### I.

#### *Rezső királyfi afrikai vadászatai.*

A királyfi keleti vadászélményeiről könyvet ír, a mely rövid idő múlva fog megjelenni, s természetesen kevés számú olvasó részére fog megküldetni. A prágai „Politik“-nak alkalma volt a műből közleményt hozni, a mely „A Nilus mellett, márczius 5-én“ czimmal a következőket tartalmazza :

„Afrika egyik legnagyobb városától (Kairótól) egy óra járásnyira van egy jól művelt vadaskert, szép sétányokkal, czifrázva virágokkal s az afrikai vegetáció buja teljességében pompázva. A kert, a mely nem nagyobb mint bármely európai falusi kert, alacsony kőfallal van bekerítve, jól művelt mező közepén fekszik egy falu közelében. Egy ismerősöm meghívott engem és néhány urat vadászatra.

Midőn a kertbe léptünk, akaratlanul is az a gondolatunk támadt, hogy itt legfeljebb szép galambok és más délvidéki kisebb szárnyasra fogunk vadászni; később azonban másról győződünk meg. A kertet átszelő uton áll föl néhány ur, fedve a gazdag gyümölcsökkel rakott narancsfáktól; nekem az utolsó állás tartatott fenn a fal mögött. Barátunknak 8 kitűnő borz-cbét eresztették el, s csakhamar élénk csaholás emlékeztetett az otthoni szép vadászatokra.

Feszült figyelemmel kísértük a vadászat menetét. Néhány percz mulva egy lövés hangzott el, arra kis szünet következett, de hirtelen rá ismét fölhangzott a kutyák zaja ellenkező irányokból. A vadászat mindig jobban közeledett állásomhoz. Hirtelen hallom, hogy valami a cserjéből gyors szaladással felém tart a fal hosszában, s nemsokára egy sakál tűnik ki a bokorból. Egy szerencsés lövés földre teríté. Csak nehezen sikerült a zsákmányomat megmenteni a hajtó kutyáktól, a melyek azonnal ott termettek. Ekkor lőttem az első afrikai sakált, egy sárga-vörös, sovány, magas, csontos állatot. A többi urakhoz siettem, a kiknek egyike szerencsés volt egy valódi, meglehetősen erős anyafarkast elejteni, a mely egészen más fajta, mint a mi európai farkasunk. Midőn néhány benszülött segélyével a kertet még egyszer fölverettük, sikerült még egy farkast fölzaklatni; én hallottam a bokorban, vadászom látta is, de fájdalom, a szép állat átugrott a falon s nem ejthettük el. Láttunk néhány szalonkát is, de nem jöttek lőtávolságra.

Néhány nappal később ugyane városból vasuton rándultunk ki még egy órával távolabbi kis állomásra. Oda érve, elhagytuk a vonatot s lovakra ültünk. Alig hagytuk el a vasuti állomást pár száz lépéssel, már egy szép czukornádföldre értünk, a mely dúsan művelt földek között fekszik. Mindenfelé emberek dolgoztak, s csak bajjal tudtuk őket félre küldeni, hogy szabad terünk legyen. Az egész földet vadászok vették körül, s néhány ur a 14 borzebből álló falkával a sárga, embermagas nád-erdőbe hatolt. Pár percz mulva felhangzott a kutyák csaholása; hirtelen rá 2 lövés dördült el gyorsan egymás után. Az urak egyike egy szép farkasra lőtt, de eredménytelenül, mert az állat közel hozzá kimenekült a nyílt mezőre. Véletlenségből kevés sörét-töltés volt a fegyverekben, mert előbb gibiczekre és kócsogokra lőttünk.

Nem sok idő mulva a kutyák hangos csaholással haj-



tottak a mező minden részében; két ur most is kétszer tüzelt farkasokra, de most is eredménytelenül; az állatok néhány ugrással kimenekültek a nádföldről, s abban ismét eltűntek. A nád közt tovasiető farkasokra néhányszor lőttünk úgy találmra. A kutyák gyakori elhallgatásából meggyőződünk, hogy néhány lövés talált. Az urak közül egy pár, indittatva vadász szenvedélyüktől, elhagyták állásukat, s oda siettek; azonban a nád között, a melybe alig lehetett két lépésnyire belátni, minden keresés hasztalan volt. Én ez egész szabálytalan vadászat alatt nem jöttem lövéshez. Csak egy fél óra mulva, midőn az urak legnagyobb része elhagyta helyét, hogy a kutyákhoz menjenek, vettem észre egy keresztutat, a mely az egész mezőn átvezetett.

Ezen siettem tova egy öntöző csatornáig, a hol egy lépésnyi széles utczám nyílt kilövésre. Ott helyezkedtem el s vártam az erre vonuló vadászatot. Ez csak lassan közeledett, mert a nehezen megsebesített farkast a kutyák többször föltartották. Midőn végre az erős farkas lövési vonalomon áthaladt, löni akartam, de a körülötte hajtó kutyák miatt nem lőhettem. Ekkor a másik oldalon kezdődött el a harc. Hallottam farkasorditást, vegyest kutyák csaholásával. Néhány percz mulva bevégeződött a vadászat s ismét mély csend uralkodott mindenütt. A kutyák kedvetlenül hajtották a farkast, s nem lehetett eredményre számítani. A farkas, ha nem esik el azonnal, legtöbbször elvesz.

Kis idő mulva a kutyák más oldalról kezdetek hajtani, s uj vadászat indult meg, ismét a nádmezőn keresztül, felém. Lassan ment az egész s tudni lehetett, hogy beteg farkassal van dolguk ismét a kutyáknak. Legfőlebb 100 lépésre előttem a kutyák megállva, erősen csaholtak. A mig erre figyeltem, hirtelen mellettem megrögzzen a nád s egy egészséges farkas tör ki a szűk uton. Utána lövök. A lövés keresztjét



törte a farkasnak, a mely félig ülő, félig álló helyzetben vonta magát tova és csattogtatta fogait. A lövésre néhány kutya jött elő s megkezdték a farkassal a küzdelmet, a melynek én egy szerencsés lövéssel aztán végét szakítottam.

Ez az egy farkas volt, a melyet az egész vadászat alatt zsákmányul ejthettünk, pedig legalább is négyet megsebesítettünk. A vadászat folytatására nem lehetett többé gondolni, mert a kutyák, egyik a másik után, kikerültek a mező szélére. A derék állatoknak hatalmas dolguk volt a pörkölő melegben.

Másnap reggel elhatároztuk, hogy vadászatra megyünk vissza az állomáshoz. Kezdetben egy posványon kellett áthalatnunk, a melyben szorgalmasan puskáztunk az itt rakáson levő vizi szalonkákra és mocsári madarakra. Így értünk egy homokos helyre, mely a mocsárt a kultivált vidéktől elválasztja. Ott a kutyák néhány nyulat vertek fel; nekem és egy urnak sikerült e komikus állatokból egyet-egyet elejteni. Ez az igazi sivatagi nyul; kicsiny, sovány, csontos állat, nevetésgészen nagy és majdnem átlátszó tapsi fülekkel.

Alig nyomultak be a fekete hajtók éktelen orditozással a czukornád közé, már szomszédom belőtt a mezőre; hirtelen rá egy feltűnően erős farkas ugrott ki közte és köztem s hosszú ugrásokkal ment a csatornának. Bár a távolság meg lehetős volt, a töltéshez szaladtam s fegyverem mindkét csövéből utána lőttem a szaladó állatnak. Bal lapoczkáját találtam, a farkas egyenesen a mezőnek sietett. Nemsokára előjöttek a hajtók s mi még egyszer fölvertük a czukornád ültetvényt. Ezuttal balfelöli szomszédom lőtt először és egy lövésre elejtett egy jókora farkast. Ugyanezt tette jobb felöli szomszédaim egyike is mindjárt azután. Kis idő múlva jobb oldali szomszédom és köztem egy farkas tört ki a csatorna felé. Mindnyájunknak messze kellett lőnünk s így az összelőtt farkas elmenekülhetett a mező másik oldalára.

A hajtókkal harmadszor verettük fel a nádaszt. Kis időre rá megzörrent mellettem az ültetvény, s egy jókora farkas tört elő. Egy szerencsés lövés a földre terítette. Nehány percze rá balfelől szomszédom egy másik farkast lőtt meg súlyosan, a mely nagy nehezen vonszolta magát a közeli nádasba vissza. Két farkas sértetlen menekült meg, mert ott, a hol előjöttek, a vadászok távol álltak egymástól. A harmadik hajtásban egy ur megsebesített egy ichneumont, de az elmenekült.

Ekkor az állomáshoz lovagoltunk, s elhatároztuk, hogy a czukornádaszt, a melyet az előző nap átvadásztunk, még egyszer fölveretjük. Nagy sietséggel lehető sok hajtót szereztünk. s körülálltuk az ültetvényt. Alig vette kezdetét a hajtás, már is kitört egy farkas a nádas szögletén, a hol egy vadász állott. Ez azonban nem löhetett mindjárt reá a sok körülálló ember miatt, s midőn a nép félrehúzódott, már az állat messze járt. Kevés percz mulva egy ur elejtett egy szerfölött nagy farkast, a legnagyobbat, a mit eddig Afrikában láttam, éppen abban a pillanatban, midőn az állat a mező átszelő utról letérni akart. A mig a hajtók összejöttek, még két vadász ejtett el egy-egy farkast. Egy erdei szalonkát is lőttek.

Most elhagytuk az ültetvényt, a mely három nap után több zsákmányt adott, mint az első vadászat. Két czukornád ültetvényből kivert és lelőtt 6 darab és néhány még megsebesített farkas bizonyosságot tesz arról, hogy mily gazdag vadászterületet nyújt Afrika az átutazó vadászoknak. Két hiuz, 7 farkas, 2 puszta nyul, 4 pelikán, 3 sas, 1 kánya, 1 afrikai saskeselyű és 172 darab kisebb állat, köztük sok érdekes példány, képezik az alig ötödfél napi kirándulás eredményét.

„A Hon.”



## II.

*Két hiuz egy törben.*

A midőn tavaly a herczeg Hohenlohe javorinai uradalmában a podszpadi pagony kezelését átvettem, még azon ősszel tapasztaltam, hogy a vadászállományban hiuzok garázdálkodnak, mert őreim októberben őzet találtak, melynek a torka kiszakítva, a fél fejről a füllel együtt a hús lerágva, a hátsó oldala nagyon összekarmolva voltak. Hadat üzentem tehát a veszedelmes rablónak, melyektől nemcsak őzeim, de most telepített szarvas-állományom is roppant sokat szenvedett volna.

Oly bérczes vidéken, mint pagonyom, a hiuz, a mely majdnem folytonosan vándorol, s így soha sem lehet biztosan tartózkodását tudni, fegyverrel nehezen pusztítható ki. Elhatároztam tehát vastöröket felállítani.

Emiatt azonban be kell várni a telet. Deczember elején jelenték a vadászőrök, hogy a „Prervanyiczán“ hiuz váltott át. (Prervanyicza hosszú, a Sztara bérce alatt huzódó sziklafalban lévő, vagy 10 lépésnyi széles átesuszó.) Azonnal oda állíttattam két tányér vasat. Nagyon biztam benne, hogy abban nem sokára hiuzt látnak szemeim. Reményem azonban nem teljesült. Kedvezőtlen volt a tél, még karácsony előtt engedett a hideg, a hó meglágyult, s rá következő éjjel befagyott, vége volt minden nyomnak.

Január 18-án két őz csontvázat találtunk. Mily érzés az, látni az őzállomány pusztulását a nélkül, hogy minden fáradozás daczára sikerülne megbüntetni a rablót!

Minekutána az egyik csontvázon látható volt, hogy az csak pár nap előtt esett áldozatul, és két vállapoczka sértetlenül csüngött rajta, a nyomok után ítélve pedig a hiuzok az elmúlt éjjel még lakmároztak a prédán; elhatároztam a maradványhoz vastört állítani.



Hetek multak eredmény nélkül, reményem tünni kezdett, hogy a télen még hiuzt lássak benne.

Márczius 23-án reggelre vagy 15 cm. magas uj hó esett. Dél tájban jelenti a vadaskert kerítést bejáró egyik őr, hogy egy hiuz átváltott a vadaskertbe. Azonnal oda siettem, jelentvén egyuttal az esetet az igazgatónak, kinek megérkezése után elhatároztuk azt meghajtani, három vadászórt küldve a hiuz nyoma követésére, az igazgató és az erdőgyakornokkal elállottuk azon váltókat, melyeken a hiuz már több ízben a szomszéd Gácsországba átváltott. Az örök a hiuzt a nagy hó miatt nem követhették, de mégis feliasztották, a nélkül, hogy puskánk elé került volna. Egy kis reménysugár tünt fel, biztatni kezdett, hogy talán most átvonulhat a Prervanyicznán és vasba jöhet. Reményem teljesült is, de a vas a változékony idő következtében befagyott s össze nem csapódott.

Végre márczius 26-án az erdőre utánam jön egy küldöncz jelteni, hogy Jasenyakban két hiuz van fogva a vas-törben. Szinte bosszantott a hír, hisz csak egy vas volt a nevezett helyen felállítva, a tudósítás tehát nem lehetett igaz.

A küldöncz azonban azt is tudtván velem, hogy a két hiuzt lakásomra szállította, haza siettem.

A két állat már halva volt, mert a vas a Javorinka patak feletti meredek lejtőn lévén fölállítva, az állatok a lejtőről lefelé gurulva, a vízbe estek s befultak.

Mindegyiknek az első ballába voltak vasba fogva.

Vajjon véletlenségből jutottak-e arra a helyre? Nem tehetem fel, hogy több mint két hónap mulva visszatértek volna az őzmaradványt elkölteni, de nem is volt azon észlelhető, hogy hozzáláttak volna. Meglehet, hogy rá nem értek, de céljuk az volt.

Az állatok szép tarkázattal birtak. Szép egy pár volt: a hím  $15\frac{1}{2}$ , a nőstény 13 kilót nyomott, hosszúsága az

elsőnek 95, a másíknak 93 (az orrától a farka végeig mérve), magassága pedig a hímnek 54, a nőténynek 43 cm. volt.

A herczeg távirati rendelete folytán az állatok kitömés végett Bécsbe küldettek s disziteni fogják a szlaveniczi (Porosz-Szilézia) herczegi gyűjteményt, a tavaly ő herczegsége által Lavdokon elejtett medvével együtt.

A két hiuznak harmadik társa most magányosan kóborol, lehet, hogy elvesztett társait keresni fogja s nemsokára sor-sukban részesül.

*Füzy Alajos.*

## II.

*Kimutatás azon hasznos és duvadakról, melyek 1880. év és 1881. év januárhó végéig a Szomolnokon székelő soóvári m. kir. erdőhivatal kerületében lelövettek.*

Az óvizi pagonyban : 15 őz, 2 nyúl; a szomolnoki pagonyban : 25 őz, 6 nyúl, 9 császármadár, 4 szalonka, 9 kacs, 7 galamb, 1 nyírfajd, 1 nyest, 1 vadmacska, 2 medve, 1 vad-disznó; a k.-pekléni pagonyban : 6 őz, 19 nyúl, 4 császármadár, 3 szalonka, 2 vaddisznó, 8 róka, 1 sas, 1 sólyom, 4 héja és bagoly; a soóvári pagonyban : 19 őz, 2 nyúl, 5 vaddisznó, 3 farkas; az aranyidkai pagonyban : 2 nyúl; összesen : 65 őz, 29 nyúl, 15 császár madár, 7 szalonka, 9 kacs, 7 galamb, 1 nyírfajd, 1 nyest, 1 vadmacska, 2 medve, 8 vaddisznó, 8 róka, 3 farkas, 1 sas, 1 sólyom és 4 héja és bagoly.

Szomolnokon, 1881. márcziushó 22-én.

*Soóvári m. kir. erdőhivatal.*